

Brunskogsnegl (*Arion vulgaris*)

Status

Brunskogsnegl, også kalt brunsnegl og mordersnegl, er en fremmed og uønsket art i Norge. Den har kategori Svært høy risiko i Fremmedartslista 2018 (tidligere kalt Svartelista)

Fakta

Snegler er bløtdyr og har en viktig rolle som nedbrytere i naturen. De er med på å omdanne dødt plantemateriale slik at næringsstoffene blir tilgjengelig for ny plantevekst. Det finnes omkring 100 sneglearter i Norge, og kun 2-3 arter kan være et problem i hagene.

Kjennetegn

Brunskogsneglen har en langstrakt kropp uten skall og kan bli 7–15 cm lang som voksen. Fargen varierer fra lyst oransje til mørkt rødbrun. Som voksne er de ensfarget. Hos denne arten sitter åndehullet på høyre side av ryggkappen. Sneglene beveger seg med å gli på egenprodusert slim. For å beskytte seg mot uttørking skilles en annen type slim ut gjennom huden, som også gir forsvar mot naturlige fiender.

Biologi

Brunskogsnegl har ettårig livssyklus. Selv om brunskogsneglen er tvekjønnet, parrer den seg med et annet individ på slutten av sommeren. Eggene legges i august/september på skyggefulle steder. Hver snegle kan legge opp til 400 egg. Etter egglegging blir sneglene inaktive og dør. I løpet av høsten klekker eggene og de små sneglene gjør seg klar til overvintring på bortgjemte steder. Neste vår når temperaturen stiger over 5°C blir de aktive, men ikke veldig synlige. I løpet av sommeren er de ferdig utvokst og kjønnsmodne. Brunskogsneglen finnes på fuktige steder med skygge. Selv om den som andre snegler trives best om natten, kan den også sees om dagen i fuktig vær. Brunskogsneglen foretrekker åpne landskap.

Utbredelse

Brunskogsneglens ekspansjon i Sør-Europa startet på 1960-tallet. Den ble registrert i Norge første gang i 1988 rundt Fredrikstad, Bamble og Molde. I løpet av tretti år har den spredt seg til alle landets fylker, unntatt Finnmark. Dette har sannsynligvis sin årsak i endrende klimaforhold, da arten foretrekker mye nedbør og milde vintre. Brunskogsneglens raske spredning antyder at egg og kanskje voksne individer har blitt distribuert med jord og levende plantemateriale fra plantesentre, samt med ulike fyllmasser i forbindelse med byggeprosjekter.

Skade

Brunskogsneglen kan opptre i stort antall og gjør mest skade i hager og andre steder i nærheten av bebyggelse. Den spiser blader og blomster på mange ulike hagearter. De siste årene har det også blitt rapportert om mange skader på dyrket mark, særlig på avlinger av jordbær og grønnsaker.

Bekjempelse

For å unngå brunskogsnegler i hagen anbefales det å starte med forebyggende tiltak på våren når sneglene begynner å bli aktive. Man bør sjekke alt hageutstyr, samt

planter og jord ved innkjøp. Der sneglen allerede er etablert trives den best i fuktige og skyggefulle deler av hagen. Gresset bør holdes kort, hageavfall ryddes bort og området holdes luftig og tørt.

Plukking av snegler på sommeren og egg på høsten er den mest effektive sneglebekjempelsen og gir færre snegler i hagen neste år. Egg kan drepes med kokende vann, eller de kan knuses. Et godt tiltak i hagen er å ta vare på de naturlige fiendene til brunskogsneglen. De minste sneglene er lett bytte for løpebiller, padder, frosk, fugler, og pinnsvin. Boakjølsneglen, som er større og aggressiv overfor andre snegler, kan også hjelpe til med sneglebekjempelsen. Det er utformet flere felletyper og sneglemidler som kan kjøpes. Bekjempelse av brunskogsnegl er utfordrende og krever stor innsats. Her er et detaljert faktaark fra Nibio hvor man blant annet kan lese mer om bekjempelse: <https://www.nibio.no/tema/plantehelse/skadedyr/snegler-som-skadedyr/bekjempelse-av-snegler>

Referanser:

Hofsvang, T., Haukeland, S. & Andersen, A. 2008. *Snegler som skadedyr på planter*. Bioforsk Tema Vol.3, Nr. 24, 2008.

Neby, E. 2014. *Handlingsplan mot fremmede skadelige arter i Hedmark*. Fylkesmannen i Hedmark. Miljøvernavdelingen. Rapport nr. 6, 2014.

Lenker:

<https://www.artsdatabanken.no/Fremmedarter/2018/N/1059>

<https://www.plantevernleksikonet.no//oppslag/87/>

<https://www.nibio.no/tema/plantehelse/skade-og-nyttedyr/snegler-som-skadedyr>

Foto: E. Fløistad (NIBIO)